

افشاگران نام‌دار تقلب

سر نورمن ویزدوم، شوخ‌پیشه‌ی نام‌دار انگلیسی، را در آن فیلم مشهورش به یاد دارید که لباس پلیس به تن داشت و به درخواست کودکانی که فوتبال بازی می‌کردند داوری بازی آنان را پذیرفت؟ بله! همان جا که دمیدن‌های پی‌درپی او در سوت ویژه‌ی پلیس انگلستان حین داوری باعث شد تا پلیس‌های گشتی دیگر هم شروع کنند به سوت زدن و چند دقیقه بعد لشگری از پلیس‌ها در شهر به دنبال دزد می‌گشتند! این تصویر هر چند آمیخته با شوخی است، ولی بهترین مثال برای نشان دادن مفهوم whistle-blowing یا همان هشداردهندگی، یا افشاگری تقلب است.

ترجمه و تلخیص: محسن قاسمی

افشاگری چیست؟

همان‌گونه که در بالا اشاره شد، ورود اصطلاح هشداردهندگی یا افشاگری (whistle-blowing) در ادبیات ضدتقلب جهان از سازوکار مورد استفاده توسط پلیس انگلستان در باخبر کردن دیگر هم‌کاران‌شان از وجود افراد خلاف‌کار در شهر برگرفته شده است. پلیس‌های گشتی انگلستان بر پایه‌ی یک سنت قدیمی هنگام برخورد با یک فرد خلاف‌کار در شهر، هم‌زمان با تعقیب وی، در سوت (whistle) خود می‌دمیدند (blowing) تا، با اطلاع‌دادن به دیگر هم‌کاران خود، آن خلاف‌کار را راحت‌تر دستگیر کنند.

امروزه، در ادبیات ضد تقلب، هشداردهنده یا افشاگر (whistle-blower) کسی است که افکار عمومی یا مقامات صلاحیت‌دار را از وجود فرد (یا افراد) نادرست‌کار یا فعالیت‌های نادرست‌کارانه در بخش دولتی، عمومی، یا خصوصی آگاه می‌کند. فعالیت‌های نادرست‌کارانه طیف گسترده‌ای از کارهای غیر قانونی، زیر پا گذاشتن مقررات، و تهدید منافع عمومی یا خصوصی، مثل تقلب و فساد مالی را دربرمی‌گیرد.

اهمیت افشاگری

به نیمی از موارد تقلبی که کشف می‌شوند از راه خبررسانی یک کارمند، فروشنده، یا دیگر افشاگران برملا می‌شوند. جالب است بدانید، طبق همان گزارش، در سازمان‌هایی که دوره‌های آموزشی آگاهی از تقلب در سطح سازمان اجراء می‌شوند، ۵۲ درصد از زبان‌های تقلب کاهش می‌یابند. در واقع، کارشناسان ضدتقلب با تکیه بر آمار موجود بر این طبق گزارش انجمن بازرسان رسمی تقلب در خصوص تقلب و سوءاستفاده‌ی شغلی (۲۰۱۰) به‌رغم وجود سازوکارهای گوناگون برای پیش‌گیری و کشف تقلب، مثل حسابرسی داخلی و مستقل، کنترل داخلی، و... باز هم متداول‌ترین روش کشف تقلب در سازمان‌ها از راه افشاگری است. نزدیک

جان سالم بهدر برد. فیلم سرپیکو، درامی تمام عیار از واکنش‌های تلافی‌جویانه بر ضد افشاگران است، و لزوم محافظت قانونی از این افراد را به‌خوبی به تصویر کشید.

قوانین محافظ

در بعضی از کشورها قوانین و سازوکارهایی برای محافظت از افشاگران وجود دارد. برای مثال: آمریکا. در این کشور قوانین گوناگون و چندپاره و بعضاً متناقضی در ارتباط با افشاگری وجود دارد. بعضی از این قوانین فقط در یک یا چند ایالت لازم‌الاجرا هستند و بعضی دیگر در همه‌ی کشور اجرا می‌شوند. نخستین قانونی که در آمریکا به موضوع محافظت از افشاگران پرداخت قانون ادعاهای نادرست (مصوب ۱۸۶۳ و بازنگری‌شده در ۱۹۸۶)

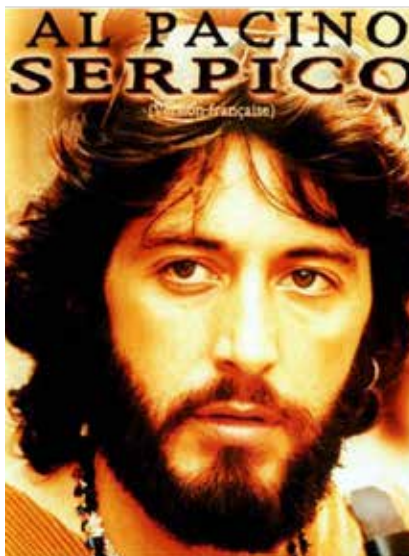
است. در این قانون برای تشویق افشاگران درصدی از مبلغ پول بازیافت‌شده یا زیان پیش‌گیری‌شده از سوی دولت به آنان پرداخت می‌شود. دولت نیز موظف است از این افراد محافظت کند.

یکی دیگر از قوانین آمریکا که به تازگی (۲۰۱۰) در این زمینه به تصویب رسید، قانون موسوم به داد-فرانک است. در این قانون نیز در راستای برنامه‌ی افشاگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا مشوق‌ها و محافظت‌هایی برای افشاگران در حوزه‌ی اوراق بهادار آمریکا تصویب شده است.

انگلستان. در این کشور نیز قانون افشای نفع عمومی (۱۹۹۸) چارچوبی از محافظت قانونی را برای افشاگران فراهم کرده است.

افشاگران نام‌دار جهان

در کشورهایی که امروزه قوانین و سازوکارهای گوناگونی برای محافظت از افشاگران، و تشویق و ایجاد انگیزه در آنان وجود دارد، این افراد در گذشته‌های نه‌چندان دور تنها از روی وجدان شخصی و انگیزه‌های درونی پای به این‌وادی پرخطر

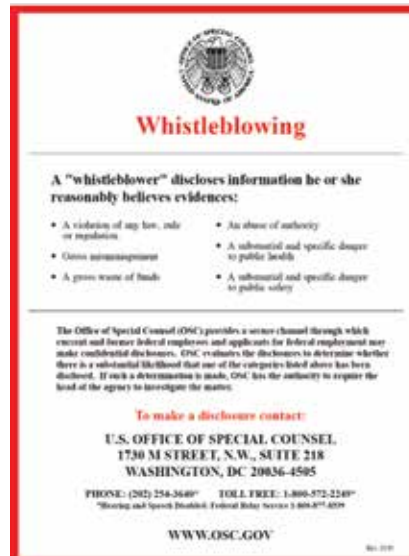

فیلم سینمایی "سرپیکو" محصول ۱۹۷۳ آمریکا به کارگردانی سیدنی لامیت با هنرنمایی خیره‌کننده‌ی آل پاجینو که جایزه‌ی بهترین بازیگر نقش اول مرد را از جشنواره‌های معتبری هم‌چون گلدن گلوب و اسکار برای او به همراه داشت.

تقلب و فساد مالی را به جنگی تمام‌عیار تشبیه کرده‌اند که سربازان و سرداران حاضر در هر دو جبهه‌ی این نبرد جانانه با یکدیگر پیکار می‌کنند. بنابراین، افشاگران در هر جای دنیا که در سوت خود بدمند ممکن است با واکنش‌های تلافی‌جویانه‌ی گوناگون و گاهی مرگ‌بار روبرو شوند.

صحنه‌ای درام از تلافی‌جویی

اگر شما هم مثل من از هواداران آل پاجینو هنرپیشه‌ی افسانه‌ای تاریخ سینما و تئاتر جهان هستید، حتماً بازی خیره‌کننده‌ی او در فیلم سرپیکو (۱۹۷۳) را به یاد دارید. وی در این فیلم که بر پایه‌ی زندگی واقعی فرانک سرپیکو، پلیس آمریکایی، ساخته شده بود، نقش این پلیس را بازی کرد. سرپیکو پلیسی درست‌کار بود که چون برخلاف هم‌کارانش از گرفتن رشوه خودداری می‌کرد و می‌خواست با این فساد مبارزه کند، مورد غضب آنان قرار گرفت. سرانجام، کار به جایی کشید که گلوله‌ای از فاصله‌ی چند سانتی‌متری به صورت سرپیکو شلیک شد که البته به طرز معجزه‌آسایی

آگهی اداره‌ی مشورتی ویژه‌ی آمریکا برای تشویق مردم به افشاگری

باورند که بیش‌تر کارکنان آموزش‌دیده در ارتباط با تقلب، هنگام روبروشدن با موارد تردیدبرانگیز، چنان‌چه مسیرهای مناسبی برای افشاگری وجود داشته باشد، این موارد را گزارش می‌کنند.

محافظت از افشاگران

طبق گزارش انجمن بازرسان رسمی تقلب آمریکا، سازمان‌های آمریکایی در هر سال ۷ درصد درآمد خود را در اثر تقلب از دست می‌دهند. این انجمن، این مبلغ را در سال ۲۰۱۰ نزدیک به یک تریلیون دلار اعلام کرده است. برای آن که هنگفتی این مبلغ را در ذهن‌تان مجسم کنید، کافی است بدانید مبلغی نزدیک به مجموع درآمد صادرات نفت ایران در ۱۰۰ سال گذشته است!

پس با توجه به این که پای مبالغی هنگفت و منافع سرشار در میان است، تقلب و فساد مالی را می‌توان در هیئت یکی از پرگردش‌ترین و سودآورترین تجارت‌های بزرگ جهان، مثل تجارت اسلحه، نفت و مواد مخدر دانست. از این رو، بسیاری از کارشناسان ضدتقلب ورود به عرصه‌ی مبارزه با

می‌گذاشتند. همان‌گونه که این وضعیت هنوز هم در بسیاری از کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته وجود دارد و افشاگران نه تنها تشویق نمی‌شوند، بلکه گاهی در راه آرمان‌شان جان خود را هم بر کف دستان‌شان می‌گذارند. در حالی که در این کشورها نیز اگر تشبیه زیبا و دقیق لری کرامبلی، تقلب‌پژوه آمریکایی، در نظر آورده شود که "تقلب مثل موربانه بنیان سازمان را می‌خورد" در آن صورت با افشاگران همانند قهرمانان ملی برخورد خواهد شد.

شرون و تکینز (انران)، کالین راولی (FBI)، و سینتیا کوپر (وردکام) شخصیت‌های سال ۲۰۰۲ از سوی مجله‌ی تایم

این سه زن

رسوایی‌های زنجیره‌ای و غافل‌گیرکننده‌ی انران، وردکام، و ابرسازمان حسابداری آرتور اندرسن (یکی از ۵ بزرگ آن زمان) در آغاز هزاره‌ی سوم چنان فاجعه‌آمیز و تکان‌دهنده بود که حسابداران و حسابرسان تا ابد سال‌های نخستین هزاره‌ی سوم را با این رسوایی‌های حرفه‌ای به یاد می‌آورند. ولی هنگامی که در کنار آن بی‌ابرویی‌های تاریخی برای حسابداران و حسابرسان، نام این سه زن از سوی مجله‌ی تایم به عنوان شخصیت‌های سال ۲۰۰۲ اعلام شد و با آنان در سراسر جهان همانند قهرمانان بین‌المللی برخورد شد اندکی از بار این رسوایی کاسته شد.

شرون و تکینز

انران

و تکینز ۲۸ آگوست ۱۹۵۹ در تگزاس زاده شد. کارشناس مدیریت بازرگانی، کارشناس ارشد حسابداری، و حسابدار رسمی است. پس از ۸ سال کار حرفه‌ای در آرتور اندرسن، در ۱۹۹۳، به انران رفت. وی معاون توسعه‌ی شرکتی انران بود. خودش می‌گوید، کارش افشاگری به معنای دقیق آن نبوده است، زیرا فقط پیامی رایانامه‌ای به مدیرعامل انران زده است و او را از کژنمایی‌های موجود در گزارش‌های مالی شرکت آگاه کرده است. و تکینز پس از شهرتی که در این رویداد به دست آورد، سخن‌رانی‌های پرشماری ایراد کرد. وی همچنین، در مارس ۲۰۰۳، کتاب مشترکی درباره‌ی تجربه‌اش در انران و مسائل فرهنگ شرکتی در آمریکا نوشت. نقش او در ماجرای انران در دو فیلم سینمایی نیز در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ به تصویر کشیده شد.

سینتیا کوپر

وردکام

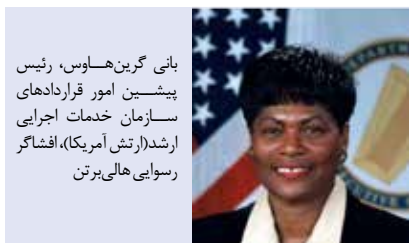
کوپر از اهالی می‌سی‌سی‌پی است. کارشناسی و کارشناسی ارشد حسابداری خود را از دانشگاه ایالتی می‌سی‌سی‌پی و دانشگاه آلباما گرفت. مدارک حرفه‌ای، حسابدار رسمی (CPA) از جورجیا، حسابرس رسمی سامانه‌های اطلاعات (CISA)، و بازرس رسمی تقلب (CFE) نیز دارد. وی پیش از آن که به عنوان حسابرس داخلی در وردکام استخدام شود در مؤسسات حسابرسی پرایس واتر‌هاوس کوپرز و دیلویت کار می‌کرد. کوپر در ۲۰۰۲، مدیریت گروهی از حسابرسان داخلی وردکام را برعهده داشت. آنان به‌طور پنهانی و گاهی تا پاسی از شب به بازرسی مورد تقلب وردکام می‌پرداختند و سرانجام آن را افشا کردند. مبلغ آن تقلب نزدیک به ۳٫۸ میلیارد دلار بود که در آن زمان بزرگ‌ترین تقلب تاریخ آمریکا به‌شمار می‌رفت. کوپر پس از آن که در سوت خود دمید و

تشت رسوایی وردکام را از بام انداخت، بی‌درنگ به شهرتی جهانی دست یافت. وی هم‌اکنون یک شرکت مشاوره‌ای خصوصی دارد و در سخن‌رانی‌های پرشماری، به‌ویژه برای دانش‌آموزان و دانش‌جویان، از تجارب خود می‌گوید. کتاب کوپر درباره‌ی زندگی‌اش و تقلب وردکام در ۲۰۰۸ منتشر شد. وی در اقدامی تحسین‌برانگیز، عواید این کتاب را به دانشگاه‌ها اهدا کرد تا آن را در آموزش اخلاق صرف کنند.

کالین راولی

FBI

راولی در ۲۰ دسامبر ۱۹۵۴ در آیووا زاده شد. پس از دریافت دکتری حرفه‌ای حقوق از دانشگاه آیووا در اداره‌ی فدرال بازرسی آمریکا (FBI) مشغول به کار شد. در ۱۹۹۰ به اداره‌ی افبی‌آی در مینی‌پولیس رفت و در آن‌جا رئیس مشاوره‌ی حقوقی شد. راولی پس از فاجعه‌ی تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ طی نامه‌ای به رابرت مولر، یکی از مدیران ارشد افبی‌آی، از بی‌توجهی کارکنان افبی‌آی و واشینگتن به هشدارهای اداره‌ی افبی‌آی از مینی‌پولیس شکایت کرد، زیرا آنان با بی‌توجهی از کنار اطلاعات هشداردهنده‌ی اداره‌ی مینی‌پولیس درباره‌ی بازرسی‌های انجام شده از زکریا موسوی، مظنون به فعالیت‌های تروریستی و از عوامل فاجعه‌ی ۱۱ سپتامبر، گذشته بودند. افشاگری راولی، تجدید سازمان در افبی‌آی و ایجاد یک اداره‌ی امنیتی جدید در آن سازمان را در پی داشت.

بانی گرین‌هاوس، رئیس پیشین امور قراردادهای سازمان خدمات اجرایی ارشد (رتش آمریکا)، افشاگر رسوایی‌های برتن

بانی گرین‌هاوس

هالی برتن

گرین‌هاوس از اهالی لوئیزیانا، و خواهر بزرگ

حسابیاریار

www.hesabyar.com

تحت ویندوز

قابل نصب بر روی همه ویندوزها

- ✓ حسابداری کاملاً هوشمند دابل استاندارد
- ✓ درسه سطح کل - معین - تفصیلی با تنظیم اتوماتیک دفاتر
- ✓ خرید - فروش - انبارها - چک و تولید
- ✓ فاکتور فروش با بهدکار شدن مشتری، نقدی - چک
- ✓ امکان تعریف مرکز هزینه و گروه و منطقه، جهت حسابداری شعب
- ✓ کارت حسابداری انبارها تعداد و قیمت و سود فروش کالا
- ✓ دریافت چک - پرداخت چک - انتقال چک اتوماتیک
- ✓ پروژهها برای شرکتها بیماتکاری
- ✓ دارای تصحیح و ابطال سند - قبضی - حواله
- ✓ قابلیت چاپ از همه قسمتهای برنامه یا رونق روی مانیتور
- ✓ تراز آزمایشی ۳ سونی - مشاهده دفتر و تراز در هنگام صدور سند
- ✓ تراز و صورت حساب سود و زیان و عملکرد سود و زیان
- ✓ صورتحساب مشتری با عملکرد انبار
- ✓ امکان الصاق و کپی اسناد و امکان کپی قبض و حواله انبار
- ✓ قیمت تمام شده اتوماتیک و حسابداری چند شرکت
- ✓ لیست کالاهای فروش رفته به مشتریان
- ✓ نگهداری سالیانه مالی متعدد و تغییر سال مالی به آسانی
- ✓ ترازهای ۶ ستونی و ۹ ستونی
- ✓ صدور حواله و قبض اتوماتیک برای انتقال کالا بین انبارها
- ✓ امکان تهیه گزارشات بر روی صفحه وب و صفحه گسترده اکسل
- ✓ امکان سرشکن شدن اتوماتیک هزینههای ثبت شده در قسمت مالی روی کالا
- ✓ امکان کنترل سقف اعتبار مشتریان و حقوق بازاریابی
- ✓ کنترل موجودی زیر نقطه سفارش
- ✓ گزارش حسابرسی سابقه چکها
- ✓ صدور فاکتور فروش از طریق دستگاه بارکد

یکسال گارانتی و آموزش رایگان

CD نصب برنامه، قفل سخت‌افزاری

آموزشی CD

حسابیاریار حرفه‌ای

حسابیاریار تخصصی

حسابیاریار تولیدی

حسابیاریار بین‌المللی

شرکت رایانگان فردا

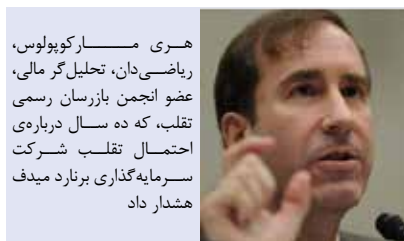
فروش و پشتیبانی:

۸۸۴۵۴۵۶۵

خط ویژه

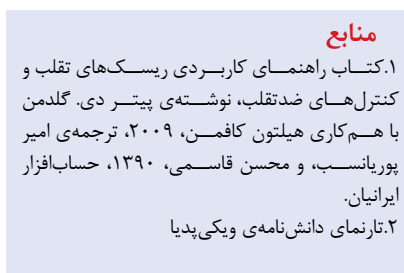
هری مار کوپولوس شرکت سرمایه‌گذاری برنارد میدوف

تقلب ۶۵ میلیارد دلاری شرکت سرمایه‌گذاری برنارد میدوف بزرگ‌ترین تقلب تاریخ است که با استفاده از ترند پانزی انجام شد. سال گذشته در ستون دانستنی‌ها آن را با جزئیات شرح دادیم. در دانستنی‌های شماره‌ی آذر حسابدار نیز تلاش‌های پیگیرانه و ده‌ساله‌ی هری مار کوپولوس را برای افشای این تقلب بیان کردیم. مار کوپولوس یک ریاضی‌دان، تحلیلگر مالی، و عضو انجمن بازرسان تقلب است که نخستین بار در ۱۹۹۹ به کمیسیون

هری مار کوپولوس، ریاضی‌دان، تحلیلگر مالی، عضو انجمن بازرسان رسمی تقلب، که ده سال دربارهی احتمال تقلب شرکت سرمایه‌گذاری برنارد میدوف هشدار داد

اوراق بهادار و بورس آمریکا (SEC) هشدار داد از نظر ریاضی به‌دست آوردن سودی که شرکت سرمایه‌گذاری میدف ایجاد می‌کند از راه‌های قانونی نشدنی است. ولی متأسفانه، هشدارهای پی در پی مار کوپولوس به مقام‌های مسئول در سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ به کمیسیون اوراق بهادار و بورس بوستون، و ۲۰۰۵، ۲۰۰۷ به کمیسیون اوراق بهادار و بورس نیویورک - همگی نادیده گرفته شده بودند. او کتابی به نام "هیچ کس گوش نمی‌دهد" منتشر کرد و در آن تلاش‌های ده‌ساله‌ی خود و هم‌کارانش را در هشداردهی به دولت، صنعت مالی، و رسانه‌ها درباره‌ی تقلب میدف شرح داد.

جفری اس. ویگند، معاون تحقیق و توسعه‌ی شرکت براون اند ویلیامسن، و افشاگر رسوایی این شرکت

جفری اس. ویگند براون اند ویلیامسن

ویگند ۱۷ دسامبر ۱۹۴۲ در نیویورک زاده شد. کارشناسی ارشد و دکتری خود را از دانشگاه ایالتی نیویورک گرفت. وی معاون تحقیق و توسعه‌ی شرکت براون اند ویلیامسن، تولیدکننده‌ی انگلیسی-آمریکایی دخانیات، بود. ویگند هنگامی که در ۴ فوریه‌ی ۱۹۹۶، در برنامه‌ی زنده‌ی ۶۰ دقیقه از تلاش‌های این شرکت برای تقویت نیکوتین سیگارهای تولیدی‌اش پرده برداشت به شهرتی جهانی دست یافت. پس از این رسوایی، شرکت براون اند ویلیامسن بارها تلاش کرد تا ویگند را با اتهاماتی هم‌چون، تقلب، دزدی، و افشای اطلاعات محرمانه تحت پی‌گرد قانونی قرار دهد، ولی خوشبختانه هیچ‌گاه موفق به محکوم کردن وی نشد. در پی افشاکری ویگند، ۵۶ ایالت آمریکا علیه صنعت دخانیات اقامه‌ی دعوی کردند که در نتیجه‌ی آن ۳۶۸ میلیارد دلار از شرکت‌های این صنعت غرامت دریافت شد.